

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Zuzany Bystřické a soudců JUDr. Mariana Kokeše, Ph.D., a JUDr. Faisala Husseiniho, Ph.D., ve věci

žalobce: V. V.
zastoupený advokátkou Mgr. Evou Schrammovou,
sídlem Ruská 2393/75, Praha

proti
žalovanému: Celní úřad pro Zlínský kraj
sídlem Zarámí 4463, Zlín

o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 7. 2018, čj. 38180-47/2018-640000-4, a ze dne 27. 7. 2018, čj. 38180-42/2018-640000-4,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Generální ředitelství cel obdrželo dne 11. 5. 2018 žádost ze Spolkové republiky Německo o poskytnutí mezinárodní pomoci při vymáhání finanční pohledávky po žalobci v celkové výši 846 003,24 Kč. Tato žádost byla postoupena žalovanému jako místně příslušnému

správci daně, který nařídil daňovou exekuci exekučním příkazem ze dne 15. 6. 2018, čj. 38180/2018-640000-42, srážkami ze mzdy a z jiných příjmů.

2. Dne 9. 7. 2018 žalovaný obdržel námitku proti exekučnímu příkazu a návrh na zastavení daňové exekuce, které samostatnými (napadenými) rozhodnutími zamítl. Žalobce krom v záhlaví specifikovaných napadených rozhodnutí napadl žalobou i samotný exekuční příkaz, nicméně v této části byla žaloba pro opožděnost odmítnuta a její zbývající část byla vyloučena k samostatnému projednání v nynějším řízení (viz usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 16. 11. 2018, čj. 29 Af 102/2018-58).

II. Shrnutí žaloby

3. Žalobce uvedl, že napadená rozhodnutí porušují ustanovení o vymáhání pohledávky, jeho vlastnické právo a právo na rodinný život.
4. Žalovaný nebyl na základě celního výměru německého celního úřadu oprávněn exekuci vůči žalobci nařídít. Jelikož se jedná pouze o „pomoc“, nesmí žalovaný použít exekuční předpisy České republiky, ale výlučně Spolkové republiky Německo.
5. Dále žalobce popsal okolnosti vedoucí k vydání celního výměru a k jejich prokázání navrhl výslech svědků. Tyto okolnosti mají svědčit o tom, že se jedná o *de facto* peněžní trest za nedodržení celní formality, který není žalovaný oprávněn vymáhat, jelikož je v rozporu s celním zákonem České republiky. Výměr cla nenavazoval na dovoz zboží, ale na porušení celních předpisů. Veškeré opravné prostředky u německých finančních soudů proti tomuto celnímu výměru i žaloba na prominutí cla byly zamítnuté. Žalobce se nedopustil žádného nekalého jednání, pouze podlehl lidskému omylu.
6. S ohledem na uvedené navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno. Současně navrhl předložení věci Ústavnímu soudu a položení předběžné otázky ohledně porušení vlastnického práva a práva na rodinný život Soudnímu dvoru Evropské unie.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

7. Žalovaný odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí, v nichž totožné námitky vypořádal. Ve vztahu k okolnostem, za kterých peněžitý závazek vznikl, uvedl, že tyto argumenty nemají v žalobě místo a nepodléhají přezkumu soudu v České republice. Zároveň odmítl názor, že neměl při vymáhání pohledávky postupovat podle předpisů České republiky, ale výlučně podle předpisů Spolkové republiky Německo. Použitelnost cizích právních předpisů vyloučil s odkazem na teritorialitu práva. Zároveň uvedl, že mu nepřísluší posuzovat ústavnost právních předpisů a při své činnosti je vázán zásadou zákonnosti.
8. Vzhledem k uvedenému navrhl, aby byla žaloba zamítnuta.

IV. Shrnutí repliky žalobce

9. V podání ze dne 23. 12. 2019 žalobce uvedl, že okolnosti vedoucí německý soud k jeho rozhodnutí podléhají přezkumu v České republice, což vyplývá z principu „*ordre public*“ neboli „veřejného pořádku“ České republiky, podle něhož se posuzuje i platnost rozhodnutí cizího soudu. Ve věci měla být zohledněna i ochranná ustanovení proti exekuci Spolkové republiky Německo.

V. Posouzení věci soudem

10. Ve věci bylo nařízeno na 29. 9. 2020 na žádost žalobce jednání. Advokátka žalobce následně soudu sdělila, že žalobce souhlasí s tím, aby soud ve věci rozhodl bez jednání. Soud tedy nařízené jednání zrušil a o této skutečnosti informoval účastníky.
11. Krajský soud v Brně (dále také „soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“), přezkoumal v mezích žalobních bodů napadené rozhodnutí žalovaného včetně řízení předcházejícího jeho vydání, a shledal, že žaloba **není důvodná**.
12. Žalobce brojí jednak proti rozhodnutí o zamítnutí námitky proti exekučnímu příkazu (rozhodnutí ze dne 27. 7. 2018, čj. 38180-42/2018-640000-4) a jednak proti rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zastavení daňové exekuce (rozhodnutí ze dne 27. 7. 2018, čj. 38180-47/2018-640000-4). Soud ověřil, že žaloba je v obou případech přípustná a způsobilá k projednání. Vzhledem k tomu, že žalobce v námitce proti exekučnímu příkazu i v návrhu na zastavení daňové exekuce uplatnil totožnou argumentaci, jsou i obě napadená rozhodnutí obsahově srovnatelná.
13. Žalobce formulovaným žalobním bodem brojí v zásadě proti oprávněnosti daňové exekuce, což blíže odůvodňuje jednak okolnostmi vedoucími ke vzniku vymáhané zahraniční celní pohledávky a jednak aplikací „nesprávného“ exekučního práva. Pro úplnost soud dodává, že po prostudování obsahu repliky žalobce, která byla soudu doručena (logicky) až po lhůtě pro uplatnění nových žalobních bodů (srov. ustanovení § 71 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 72 odst. 1 soudního řádu správního), dospěl k závěru, že obsahuje přípustné rozšíření či doplnění včas uplatněných žalobních bodů.
14. V nynější věci tedy jde o otázku správného vymáhání zahraniční celní pohledávky a z hlediska právní úpravy je pro posouzení merita sporu stěžejní zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o mezinárodní pomoci při vymáhání“), kterým byla do českého právního řádu provedena směrnice Rady 2010/24/EU ze dne 16. 3. 2010 o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření (dále jen „směrnice 2010/24/EU“). Na danou otázku rovněž dopadá prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1189/2011 ze dne 18. 11. 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření, ve znění účinném od 17. 11. 2017 (dále jen „prováděcí nařízení č. 1189/2011“).
15. Dle ustanovení § 1 odst. 2 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání se *prováděním mezinárodní pomoci pro účely tohoto zákona rozumí poskytování nebo dožadování mezinárodní pomoci při a) vymáhání finančních pohledávek; b) zajištění finančních pohledávek; c) výměně informací souvisejících s vymáháním nebo zajištěním finančních pohledávek; d) doručování dokumentů souvisejících s vymáháním nebo zajištěním finančních pohledávek*. Dle odstavce 3 písm. b) se za *finanční pohledávky pro účely tohoto zákona považují pohledávky z daní, poplatků a cel jakéhokoli druhu včetně jejich příslušenství ukládaných 1. členským státem Evropské unie jiným než Česká republika (dále jen „jiný členský stát“); 2. nižším územním nebo správním celkem jiného členského státu; 3. orgánem veřejné moci jiného členského státu; 4. orgánem Evropské unie*.
16. Dle ustanovení § 17 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání:

- (1) *Na žádost kontaktního orgánu jiného státu o vymáhání zajistí tuzemský kontaktní orgán vymáhání finanční pohledávky.*
 - (2) *Tuzemský kontaktní orgán může žádost o vymáhání finanční pohledávky odmítnout, pokud celková částka finančních pohledávek, které jsou předmětem žádosti o vymáhání, odpovídá částce, která činí méně než 1 500 EUR.*
 - (3) *Tuzemský kontaktní orgán o odmítnutí žádosti bezodkladně informuje dožadující kontaktní orgán spolu s důvody tohoto odmítnutí.*
 - (4) *Den obdržení žádosti o vymáhání finanční pohledávky z jiného státu se pro účely správy daní v České republice považuje za den splatnosti této finanční pohledávky.*
17. Dle ustanovení § 20 odst. 1 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání je *součástí žádosti o vymáhání finanční pohledávky jednotný doklad o její vymahatelnosti v dožádaném státu. Dle odstavce 2 je jednotný doklad o vymahatelnosti finanční pohledávky ode dne obdržení žádosti o vymáhání finanční pohledávky jediným titulem pro vymáhání finanční pohledávky v České republice.*
18. Článek 12 směrnice 2010/24/EU, který je věnován dokladu o vymahatelnosti pohledávky říká, že *tento jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě odráží základní obsah původního dokladu o vymahatelnosti pohledávky a je jediným základem pro opatření k vymáhání pohledávky a předběžná opatření přijímaná v dožádaném členském státě. Nepodléhá žádnému úkonu uznání, doplnění nebo nahrazení v tomto členském státě. K tomu soud doplňuje, že text směrnice není sám o sobě právně závazný, nicméně slouží jako interpretační vodítko při výkladu prováděcí právní úpravy.*
19. Vzhledem k rekapitulované právní úpravě soud nepovažoval názor žalobce o nemožnosti vést daňovou exekuci za správný. Předmětná pohledávka dle názoru soudu spadá do věcné působnosti zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání, jelikož ji lze klasifikovat jako *finanční pohledávku* ve smyslu § 1 odst. 3 písm. b) bodu 3 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání. Z dokladu o vymahatelnosti pohledávky ze dne 11. 5. 2018 vyplývá, že předmětem pohledávky je clo, které bylo vyměřeno dne 18. 10. 2012 Hlavním celním úřadem v Lörrachu (*Hauptzollamt Lörrach*). Soud o kategorizaci pohledávky v rámci zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání nemá pochybnosti a argumentaci žalobce, že se jedná o *de facto* peněžitý trest, nepovažuje za opodstatněnou. Ač se povinnost zaplatit clo může zdát připodobnitelná povinnosti zaplatit pokutu (resp. peněžitý trest), jde o instrumenty zcela odlišné z pohledu účelu, ke kterému slouží. Zatímco celní pohledávka souvisí s regulací mezinárodní přepravy zboží, tak peněžitý trest je reakcí na spáchání veřejnoprávního deliktu a jeho funkce je především represivní a výchovná, nikoliv primárně regulační.
20. Argumentace žalobce poukazující na to, že „pomoc“ nemůže být realizována nařízením exekuce, v relevantní právní úpravě rovněž nemá oporu, neboť z ní naopak vyplývá, že vymáhání finančních pohledávek je součástí poskytování mezinárodní pomoci [srov. § 1 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 17 odst. 1 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání].
21. Žalobce nijak nebrojil proti náležitostem dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě, nijak nezpochybňoval lhůtu k jejímu vymáhání atd., pouze v obecné rovině tvrdil nemožnost vést předmětnou daňovou exekuci ve vztahu k zahraniční celní pohledávce. V rovině, v jaké žalobce formuloval své výhrady, je soud neshledal důvodnými. Dle názoru soudu byla daňová exekuce nařízena v souladu s právními předpisy.

22. K argumentaci okolnostmi vzniku celní pohledávky soud nejprve poukazuje na text čl. 14 bodu 1 směrnice 2010/24/EU, který je věnován sporům a říká, že *spory týkající se pohledávky, původního dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě nebo jednotného dokladu o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě a spory týkající se platnosti doručení učiněného příslušným orgánem dožadujícího členského státu spadají do pravomoci příslušných orgánů dožadujícího členského státu. Napadne-li zúčastněná osoba v průběhu vymáhání pohledávky pohledávku, původní doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožadujícím členském státě nebo jednotný doklad o vymahatelnosti pohledávky v dožádaném členském státě, dožádaný orgán tuto osobu informuje, že musí podat žalobu k příslušnému orgánu dožadujícího členského státu v souladu s jeho platnými právními předpisy.*
23. Z uvedeného je zřejmé, že spory týkající se důvodnosti samotného vzniku pohledávky mají být řešeny v rámci dožadujícího členského státu. Z dalších bodů ustanovení čl. 14 přitom vyplývá, že vyřešení těchto sporů má povahu „předběžné otázky“ a jejich vyvoláním se proces vymáhání dané pohledávky v zásadě přerušuje. V obdobném duchu hovoří i relevantní prováděcí předpisy (srov. § 24 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání a čl. 21 prováděcího nařízení č. 1189/2011). V nynější věci navíc ze samotných tvrzení žalobce vyplývá, že smysl těchto ustanovení byl naplněn, jelikož žalobce celní pohledávku na území Spolkové republiky Německo (neúspěšně) zpochybňoval. Tomu ostatně odpovídají i skutečnosti uvedené v žádosti o vymáhání finanční pohledávky (doplněné do žádosti dne 24. 5. 2018), z nichž je zřejmé, že pohledávka byla v minulosti napadena, přičemž toto napadení bylo zamítnuto rozsudkem Finančního soudu v Bádensku-Württembersku ze dne 21. 7. 2015. Dále je v žádosti uvedeno, že ode dne, kdy tento rozsudek nabyl právní moci (21. 9. 2015), již pohledávku nelze ve Spolkové republice Německo napadnout.
24. Výše uvedené vede soud k závěru, že okolnosti vzniku celní pohledávky nejsou pro posouzení nynější věci relevantní, neboť dle právní úpravy českému soudu (resp. soudu dožádaného státu) nepřísluší tyto okolnosti posuzovat a hodnotit. To lze podpořit i odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2010, čj. 5 Afs 48/2007-173, který se sice týkal předchozí právní úpravy, nicméně závěr, že *pokud je dožádaným orgánem český správní orgán, nemají české soudy v zásadě pravomoc k ověření věcné správnosti exekučního titulu*, je i ve vztahu k relevantní právní úpravě nadále aplikovatelný. Ze stejného důvodu soud nepovažoval za relevantní ani důkazy navržené žalobcem k prokázání okolností vedoucích ke vzniku vymáhané pohledávky. (Výslech spolujezdce M. H. a žalobce)
25. Pokud se žalobce dovolával skutkových okolností vedoucích ke vzniku vymáhané celní pohledávky, protože mohou mít vliv na uplatnění výhrady veřejného pořádku, tak ani v tomto případě nejde o argumentaci správnou. Relevantní právní úprava je založena na tom, že za splnění všech náležitostí kladených na žádost o vymáhání finanční pohledávky, ji dožádaný orgán může odmítnout pouze v případě, když se jedná o částku menší než 1 500 EUR, popřípadě za situace uplynutí pětileté lhůty od okamžiku její splatnosti (srov. § 31 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání). Srovnání se zákonem č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém, který pojem výhrady veřejného pořádku zná, není v dané věci přiléhavé, jelikož tento zákon dopadá pouze na soukromoprávní poměry a ve vztahu k nim představuje obecný a subsidiární předpis určující tzv. rozhodné právo v případě existence mezinárodního prvku. Tento zákon tedy teoreticky může vést k aplikaci jakéhokoliv zahraničního právního řádu, což je také důvodem zakotvení

výhrady veřejného pořádku. V nynější věci jde však o vymáhání (veřejnoprávní) finanční pohledávky v rámci mezinárodní pomoci mezi členskými státy Evropské unie, popřípadě mezi státy, se kterými Česká republika uzavřela příslušnou mezinárodní smlouvu (srov. § 1 odst. 5 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání), tudíž uplatňování výhrady veřejného pořádku nemá opodstatnění.

26. Vzhledem k tomu, že se žalobci nepodařilo celní pohledávku v souladu s rekapitulovanou právní úpravou zpochybnit v dožadujícím státě, neměl žalovaný jinou možnost než považovat jednotný doklad o vymahatelnosti finanční pohledávky za způsobilý exekuční titul (srov. § 20 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání).
27. Z hlediska aplikace české právní úpravy při vymáhání předmětné celní pohledávky postačí odkázat na ustanovení § 2 zákona o mezinárodní pomoci při vymáhání, které říká, že *při provádění mezinárodní pomoci se postupuje podle daňového řádu, pokud tento zákon nestanoví jinak*. Žalovaný při pomoci s vymáháním finanční pohledávky tedy postupoval správně podle daňového řádu.
28. Vzhledem k tomu, že žalobce uplatnil stejný žalobní bod ve vztahu k oběma napadeným rozhodnutím, která jsou obsahově srovnatelná, vztahují se závěry soudu jak na rozhodnutí o zamítnutí námitky proti exekučnímu příkazu, tak na rozhodnutí o zamítnutí návrhu na zastavení exekuce.
29. Závěrem soud dodává, že neshledal důvod k předložení věci Ústavnímu soudu ani důvod k položení předběžné otázky Soudnímu dvoru Evropské unie, jelikož v relevantní právní úpravě neshledal nejednoznačnost ani rozpor s ústavním pořádkem.

VI. Závěr a náklady řízení

30. Při přezkumu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 75 odst. 2 věta první soudního řádu správního soud shledal podanou žalobu jako nedůvodnou. Proto ji podle § 78 odst. 7 soudního řádu správního zamítl.
31. O náhradě nákladů soudního řízení bylo rozhodnuto dle úspěchu ve věci (srov. § 60 odst. 1 soudního řádu správního). Žalobce neměl v řízení o žalobě úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, ale vzhledem k tomu, že mu nevznikly náklady přesahující jeho běžnou administrativní činnost, nebyla mu náhrada nákladů řízení přiznána.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

JUDr. Zuzana Bystřická v.r.
předsedkyně senátu